

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

21 октябрь 2025 ел

КАРАР

№ 8534

«2026-2028 елларга Яр Чаллы
шәһәрәндә халыкны наркотизацияләүне
профилактикалау» муниципаль
программасы турында

Яр Чаллы шәһәре халкы арасында наркотизацияләүне һәм сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау эшен оештыру максатында, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Бердәм халык хакимияте системасында жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Президентының 2020 елның 23 ноябрәндәге 733 номерлы Указы белән расланган 2030 елга кадәрге чорга Россия Федерациясенә наркотикларга каршы дәүләт сәясәте стратегиясе, Татарстан Республикасының «Наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау турында» 2009 елның 29 октябрәндәге 50-ТРЗ номерлы Законы, Татарстан Республикасының «Татарстан Республикасында балалар сәламәтлегенә, аларның физик, интеллектуаль, психик, рухи һәм әхлакый үсешенә зыян китерүне кисәтү чаралары турында» 2010 елның 14 октябрәндәге 71-ТРЗ номерлы Законы, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Жәмәгать тәртибен тәмин итү һәм җинаятьчелеккә каршы тору» дәүләт программасын раслау турында» 2013 елның 16 октябрәндәге 764 номерлы Карары, шәһәр Уставының 41 статьясы, Башкарма комитетның «Муниципаль программаларны эшләү, тормышка ашыру һәм нәтижәлеләген баяләү тәртибен раслау турында» 2017 елның 11 сентябрәндәге 5326 номерлы карары нигезендә

КАРАР БИРӘМ:

1. «2026-2028 елларга Яр Чаллы шәһәрәндә халыкны наркотизацияләүне профилактикалау» муниципаль программасын кушымтада каралганча расларга.
2. Башкарма комитетның финанс идарәсенә «2026-2028 елларга Яр Чаллы шәһәрәндә халыкны наркотизацияләүне профилактикалау» муниципаль программасында каралган чараларны финанслауны 2026 елга, 2027 һәм 2028 еллар план чорына Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджетында «Яшьләр сәясәте һәм балаларны сәламәтләндерү» 07.07 бүлегә (бүлекчәсе) буенча каралган

акчалар хисабына тәэмин итәргә: 2026 елда – 400 мең сум, 2027 елда – 400 мең сум, 2028 елда – 400 мең сум.

3. Башкарма комитетның эш кәгазьләрен алып бару идарәсенә әлеге карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукий мәгълүмат порталында (<https://pravo.tatarstan.ru>) рәсми бастырып чыгаруны һәм аны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлегенә рәсми сайтында <https://nabchelny.ru> адресы буенча урнаштыруны тәэмин итәргә.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Башкарма комитет Житәкчесе урынбасары В.Х. Харисовка, Башкарма комитет Житәкчесе урынбасары, финанс идарәсе башлыгы С.Р. Мүлюковага йөкләргә.

Башкарма комитет
Житәкчесе

Ф.Ш. Салахов

Башкарма комитетның
2025 елның 21 октябрендәге
8534 номерлы карарына
кушымта

1 бүлек. «2026-2028 елларга Яр Чаллы шәһәрində
халыкны наркотизацияләүне профилактикалау» муниципаль программасының паспорты

Программаның исеме	«2026-2028 елларга Яр Чаллы шәһәрində халыкны наркотизацияләүне профилактикалау» муниципаль программасы (алга таба – Программа)
Программаны эшләү өчен нигез (хокукий актының исеме, датасы һәм номеры)	«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ санлы Федераль закон, «Бердәм халык хакимияте системасында жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Президентының 2020 елның 23 ноябрендәге 733 номерлы Указы белән расланган 2030 елга кадәрге чорга Россия Федерациясенең наркотикларга каршы дәүләт сәясәте стратегиясе, Татарстан Республикасының «Наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау турында» 2009 елның 29 октябрендәге 50-ТРЗ номерлы Законы, Татарстан Республикасының «Татарстан Республикасында балалар сәламәтлегенә, аларның физик, интеллектуаль, психик, рухи һәм әхлакый үсешенә зыян китерүне кисәтү чаралары турында» 2010 елның 14 октябрендәге 71-ТРЗ номерлы Законы, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Жәмәгать тәртибен тәмин итү һәм җинаятьчелеккә каршы тору» дәүләт программасын раслау турында» 2013 елның 16 октябрендәге 764 номерлы Карары
Программаны төп эшләүчеләр	Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе (алга таба – яшьләр белән эшләү идарәсе)
Программаны үтәүчеләр	Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе, Башкарма комитетның мәгариф идарәсе, Башкарма комитетның физик культура һәм спорт идарәсе, Башкарма комитетның мәдәният идарәсе, Башкарма комитетның мәгълүмати сәясәт һәм җәмәгатьчелек белән элемтә идарәсе
Программаның максаты	Сәламәт яшәү стилин формалаштыруга юнәлдерелгән комплекслы чаралар системасын, Яр Чаллы шәһәре халкы арасында психоактив матдәләр куллану һәм таратуга комачаулаучы үз-үзенә тоту стратегияләрен һәм шәхес ресурсларын булдыру
Программаның бурычлары	1. Халыкта наркотиклар куллануга тискәре караш һәм сәламәт яшәү рәвешен алып баруга мотивация формалаштыру, халыкның төрле төркемнәре өчен наркотикларга каршы профилактик чаралар оештыру һәм үткөрү. 2. Шәһәр халкы арасында наркоманияне профилактикалауга мәгълүмат-пропаганда ярдәме күрсәтүне тәмин итү.

Программаны тормышка ашыру сроклары һәм этаплары	2026-2028 еллар				
Еллар буенча бүлөп, программаны финанслау күләме һәм чыганакалары	Финанслау чыганакалары	Программаны тормышка ашыру еллары			
		2026 ел (мең сум)	2027 ел (мең сум)	2028 ел (мең сум)	Тормышка ашыру чорында барлыгы
	Муниципаль бюджет	400	400	400	1 200
	Федераль бюджет	-	-	-	-
	Республика бюджеты	-	-	-	-
	Башка чыганакалар	-	-	-	-
	Барлыгы	400	400	400	1 200
Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижеләре һәм нәтижелелек күрсәткечләре	2028 елга чараларны тормышка ашыру хисабына планлаштырыла: 1) яшьләр сәясәте, өстәмә белем бирү, мәдәният һәм спорт учреждениеләрендә шөгыйльләнүче балалар һәм яшьләр санын 1% ка арттыру; 2) профилактик чараларда катнашкан балалар һәм яшьләр санын 0,5 % ка арттыру.				
Программаның үтәлешен контрольдә тотуны оештыру системасы	Программаның үтәлешенә гомуми контрольне Башкарма комитетның яшьләр белән эшләр идарәсе гамәлгә ашыра				

2 бүлек. Проблеманың эчтәлегенә һәм аны программа методы белән хәл итү кирәклеген нигезләү

Заманча социаль-иқтисадый шартларда наркоманияне профилактикалау халык сәламәтлегенә карата дәүләт социаль сәясәтенә төп юнәлешләрнен берсе булып тора.

Наркомания таралуны кисәтүгә юнәлдерелгән күп кенә чараларны тормышка ашыру нәтижәсендә уңай якка үзгәрешләр булды.

2025 елның 1 июленә Яр Чаллы наркология диспансерының рәсми мәгълүматлары буенча «наркотик матдәләргә бәйлелек синдромы» (наркомания) диагнозы белән диспансер исәбендә 1808 кеше (2024 елның 1 ыртиеллыгында – 1846 кеше, 2023 елның 1 ыртиеллыгында – 1871 кеше) тора, 2025 елның 1 июленә профилактик күзәтүдә наркотик матдәләрне күп кулланучы 1640 кеше (2024 елның 1 ыртиеллыгында – 1693 кеше, 2023 елның 1 ыртиеллыгында – 1769 кеше) тора.

2025 елның 1 июленә наркотикка бәйлеләр структурасы түбәндәгечә:

– 20 яшькә кадәр затлар өлеше – исәптә торучылар санының 0,38% (7 кеше), 2024 елның 1 ыртиеллыгында – 0,27% (5 кеше) тәшкит итә; 20 яшьтән 40 яшькә кадәр – 47,6% (861 кеше), 2024 елның 1 ыртиеллыгында – 46,9% (867 кеше) тәшкит итә, хезмәткә иң сәләтле булган 40-60 яшь һәм аннан өлкәнрәк – 52,02% (940 кеше), 2024 елның 1 ыртиеллыгында – 52,8% (974 кеше). Наркомания белән авырып, исәптә торучыларның 68,7% – эшсез, 31,3% – эшчеләр һәм хезмәткәрләр (шүл исәптән укучылар).

2025 елның 1 июленә беренче тапкыр диспансер исәбенә 18 кеше (2024 елның 1 яртыеллыгында – 26 кеше), профилактик исәпкә – 48 кеше (2024 елның 1 яртыеллыгында – 44 кеше) куелган.

2025 елның 1 июленә Яр Чаллы шәһәре буенча наркомания таралу күрсәткече – 100 мең кешегә – 332,1, 2024 елның 1 яртыеллыгында – 339,0 кешене тәшкил итте.

Шуның белән беррәттән, Яр Чаллы шәһәрендә легаль булмаган наркотиклар базарын интенсив структур үзгәртеп кору бара. Беренчедән, синтетик наркотиклар элек традицион марихуана, опий һәм героинны кысыклап чыгара. Икенчедән, наркотиклар сату схемалары үзгәрә. Жинаятьчел эшчәнлеккә югары белем дәрәжәсе һәм махсус белемнәре булган затлар тартыла, алар бу белемнәренә яшерен лабораторияләрдә синтетик наркотиклар житештерү өчен генә түгел, ә аларны сатуның законсыз схемаларын оештыру өчен дә кулланалар.

ТР буенча Эчке эшләр министрлыгының мәгълүмат үзәге мәгълүматлары буенча соңгы 10 елда наркотиклар белән бәйлә теркәлгән жинаятьләр саны берничә тапкырға арткан. Әмма, күпчелек экспертлар фикеренчә, бу саннар реаль криминоген хәлне чагылдырмый, чөнки мондый жинаятьләрнең 10-15 проценттан артыгы гына ачыклана.

Бу жинаятьчел мохитнең оешканлыгы көчәюе белән бәйлә, ә бу өлкәдә жинаятьләр һәм хокук бозулар массакүләм характер ала. Шулай ук вакытта полициянең махсуслаштырылган оператив бүлекчәләре хезмәткәрләре жинаятьчел «профессиональлек» һәм сату оешканлыгының кискен һәм тотрыклы үсешенә куркыныч тенденциясен билгеләп үтәләр.

Гомумән алганда, сораштыруда катнашучыларның 49,5% ына наркотик матдәләр куллану, саклау һәм сату өчен Россия Федерациясендә закон җаваплылыгы каралганы билгеле, 29,1% ына – яхшы билгеле, 15,2% ына – аз билгеле, 4,6% ына – бөтенләй билгеле түгел.

Бүгенге көндә Татарстан Республикасында да, шулай ук шәһәребездә дә барлыкка килгән хәлне анализлау, өлешчә, наркотик чараларның һәм психотроп матдәләрнең законсыз әйләнеш һәм законсыз кулланылышы өлкәсендәге тискәре тенденцияләрнең саклануын күрсәтә, бу исә халык сәламәтлегенә, икътисадка, хокук тәртибенә, шулай ук шәһәр халкы иминлегенә җитди куркыныч тудыра.

Шәһәрдә халыкны наркотизацияләү проблемасы актуаль булып кала һәм үзенең аеруча игътибар таләп итә.

Профилактик эшнең нәтижеләлеген арттыру максатында түбәндәгеләрне башкарырга кирәк:

- яшүсмерләргә һәм яшьләргә ял һәм мәшгульлекне, һөнәри юнәлеш бирү һәм эшкә урнаштыруны, физкультура-спорт чараларын, патриотик тәрбия бирүне оештыру өчен шартлар тудырырга, социаль әһәмияткә ия проектларга һәм программаларга булышлык итәргә, үз вакытында һәм адреслы социаль-психологик ярдәм күрсәтергә;

- балаларны һәм яшүсмерләрне наркотизацияләүне профилактикалау мәсьәләләрендә гаиләнең ролен арттырырга;

- ижтимагый аңда, барыннан да элек, сәламәт яшәү рәвешен алып баруга юнәлдерелгән кыйммәтләр системасын формалаштырырга;

- наркотизацияләүне профилактикалау өлкәсендә ведомствоара хезмәттәшлекне, дәүләт органнары һәм ижтимагый берләшмәләр белән эшчәнлекне координацияләүне гәмәлгә ашырырга.

Әлеге Программа кысаларында наркомания таралуга каршы торунуң, профилактик эш формаларын һәм методларын камилләштерүнең нәтиҗәле чараларын тормышка ашыруны давам итү планлаштырыла.

3 бүлек. Тормышка ашыру срокларын күрсәтеп, Программаның төп максатлары, бурычлары

Программаны тормышка ашыру өч елга: 2026-2028 елларга исәпләнгән.

Программаның максаты – сәламәт яшәү стилин формалаштыруга юнәлдерелгән комплекслы чаралар системасын, Яр Чаллы шәһәре халкы арасында психоактив матдәләр куллану һәм таратуга комачаулаучы үз-үзгәңне тоту стратегияләрен һәм шәхес ресурсларын булдыру.

Программаның бурычлары:

1) халыкта наркотиклар куллануга тискәре караш һәм сәламәт яшәү рәвешен алып баруга мотивация формалаштыру, халыкның төрле төркемнәре өчен наркотикларга каршы профилактик чаралар оештыру һәм үткәрү.

2) шәһәр халкы арасында наркоманияне профилактикалауга мәгълүмат-пропаганда ярдәме күрсәтүне тәмин итү.

4 бүлек. Программа чараларының исемлеге һәм кыскача тасвирламасы

Программа чаралары наркоманияне комплекслы профилактикалау, шулай ук наркотикларның законсыз әйләнешенә каршы тору өлкәсендә ведомствоара хезмәттәшлек принциплары һәм төп өлешләрне нигезендә билгеләнде.

Программа чаралары системасы түбәндәге юнәлешләр буенча эшләрне үз эченә ала:

- 1) Программа эшчәнлеген оештыру-методик яктан тәмин итү;
- 2) закон һәм башка норматив хокукый актларны тормышка ашыруны тәмин итү;
- 3) муниципаль учреждениеләрнең һәм оешмаларның наркотизацияләүне профилактикалау системасы эшчәнлеген координацияләү;
- 4) шәһәр халкы арасында сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау формаларын һәм методларын камилләштерү;
- 5) наркотикларга каршы көрәштә массакүләм мәгълүмат чараларыннан, иҗтимагый һәм дини оешмалардан файдалану;
- 6) наркоманияне профилактикалауга һәм сәламәт яшәү рәвеше стандартларын формалаштыруга юнәлдерелгән чараларны тормышка ашыру;

Программаны тормышка ашыру механизмы – шәһәр халкы тарафыннан наркотик һәм психоактив матдәләр куллануны киметүне тәмин итүче чараларны эзлекле рәвештә гамәлгә ашыру.

Тормышка ашыру механизмы түбәндәгеләрне күздә тоту:

- 1) наркоманияне профилактикалау өлкәсендә бер тапкыр үткәрелә торган чаралардан озак сроклы проектларга күчүне тәмин итү;
- 2) наркотизацияләүне беренчел профилактикалау һәм савыгып килүче наркотикка бәйлеләрне социаль адаптацияләү өлкәсендә эшләрне муниципаль структуралар, яшьләр иҗтимагый оешмалары эшчәнлеген активлаштыру аша наркомания, иртә алкоголизм һәм тәмәке тарту проблемасын хәл итүгә комплекслы якин килүне тәмин итү;
- 3) жирле үзидарә органнары, коммерцияле булмаган оешмалар арасында наркоманияне профилактикалау һәм наркотикка бәйлеләргә ярдәм күрсәтү өлкәсендә хезмәттәшлекне үстерү;
- 4) төрле максатчан төркемнәр арасында куркынычсыз яшәү күнекмәләрен үстерү принципларына нигезләнгән профилактика программаларын кертү;
- 5) яшьләрнең аеруча тиз бирешүчән вәкилләре өчен муниципаль хезмәтләр сыйфатын күтәрү;
- 6) региональара оешмалар белән партнерлык элементләрен җайга салуда ярдәм күрсәтү, наркотизацияләүне профилактикалау буенча социаль инициативалар өлкәсендә тәҗрибә уртаклашу;
- 7) шәһәр оешмаларында һәм учреждениеләрендә наркоситуация мониторингын үткәрү һәм профилактик эш оештыру аша наркотикларга каршы максатчан эшнәң

уңышлы тәжрибәсен гомумиләштерү һәм тарату, ирешелгән нәтижеләрне өзлексез анализлау механизмын эшләү һәм гамәлгә кертү;

8) наркотик чараларны күп куллануга каршы тору проблемалары буенча хокукый базаны формалаштыру һәм яңарту;

9) педагогик кадрларны һәм яшьләр белән эшләрчә белгечләрне, профилактика технологияләренә һәм наркотик матдәләр кулланучы затларны иртә ачыклау методларына өйрәтү.

Программа чараларын тормышка ашыру өчен башкаручылар, эшләрнең составы һәм эзлеклелеге, башкару сроклары һәм җаваплы затлар, шулай ук эшчәнлекнең нәтижелелеген бәяләү буенча контроль чаралар (Программага 1 нче, 2 нче кушымталар) билгеләнгән.

Яр Чаллы шәһәрендә наркотикларга каршы профилактик эшнә координацияләүне наркотикларга каршы комиссия гамәлгә ашыра. Ел саен, кварталга кимендә бер тапкыр комиссия утырышлары уза, аларда шәһәрдә халыкны наркотизацияләүне профилактикалау проблемалары буенча мәсьәләләр карала.

Каралган мәсьәләләр буенча тиешле карарлар кабул ителә һәм аларның үтәлешен контрольдә тоту алып барыла.

5 бүлек. Программаны ресурслар белән тәмин итү

2026-2028 елларга Программаны финанслау күләме 1 200 мең сум тәшкил итә.

Программаны финанслау чыганагы булып Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлеге бюджеты тора.

Яр Чаллы шәһәре муниципаль берәмлегенең бюджет акчалары:

Чор өчен барлыгы 1 200 мең сум, шул исәптән Программаны тормышка ашыру еллары буенча:

2026 ел – 400 мең сум, 2027 ел – 400 мең сум, 2028 ел – 400 мең сум.

6 бүлек. Программаны тормышка ашыруның нәтижелелеген билгеләргә мөмкинлек бирә торган индикаторлар:

№ т/б	Индикаторның исеме	Исәпләү формуласы	Чыганак
1.	Яшьләр сәясәте, өстәмә белем бирү, мәдәният һәм спорт учреждениеләрендә мәшгуль балалар һәм яшьләр өлеше, әлегә яшь төркемнәң гомуми саныннан	$C = \frac{C1 \times 100\%}{C2}$ монда C1 – яшьләр сәясәте, өстәмә белем бирү, мәдәният һәм спорт учреждениеләрендә мәшгуль яшьләр саны; C2 – яшьләрнең гомуми саны (агымдагы елга статистик мәгълүматлар буенча)	Күрсәтелгән максатчан төркемнәң мәшгуль яшьләр һәм балалар саны турында идарәләрнең статистик хисаплары Яр Чаллы шәһәре статистика бүлегенең статистик мәгълүматлары
2.	Профилактик чараларда катнашкан балалар һәм яшьләр өлеше	$C = \frac{C1 \times 100\%}{C2}$ монда C1 – профилактик чараларда катнашкан яшьләр саны;	Күрсәтелгән максатчан төркем өчен үткәрелгән профилактик чаралар турында идарәләрнең аналитик хисаплары,

		С2 – яшьләрнең гомуми саны (агымдагы елга статистик мәгълүматлар буенча)	Яр Чаллы шәһәре статистика бүлегенең статистик мәгълүматлары
--	--	--	--

7 бүлек. Программаны тормышка ашыру нәтижелелеген бәяләү

Программаны тормышка ашыру нәтижеләре көтелгән ахыргы нәтижеләргә ирешү буенча бәяләнә:

- 1) наркотик матдәләр кулланучы затлар саны арту динамикасын киметү;
- 2) дөвалау-тернәкләндерү ярдәме өчен, наркотик матдәләргә бәйлә затларның Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгының «Республика наркология диспансеры» дәүләт сәламәтлек саклау учреждениесенең филиалы – «Яр Чаллы наркология диспансеры»на мөрәжәгать итүен арттыру;
- 3) наркотик матдәләрне күп кулланучы затларга медицина-социаль-тернәкләндерү ярдәме күрсәтү нәтижелелеген арттыру;
- 4) наркотизацияләү проблемасы һәм беренче пробаларны кисәтү чаралары буенча халыкның төрле төркемнәренең мәгълүмат кырын киңәйтү.

Башкарма комитет Аппараты
Житәкчесе урынбасары,
эш кәгазьләрен алып бару идарәсе башлыгы

Н.И. Галиева

«2026-2028 елларга
Яр Чаллы шәһәрәндә халыкны
наркотизацияләүне профилактикалау»
муниципаль программасына
1 нче кушымта

«2026-2028 елларга Яр Чаллы шәһәрәндә халыкны наркотизацияләүне профилактикалау» муниципаль программасының
максатлары, бурычлары, нәтижәләренә бәяләү индикаторлары һәм чаралар буенча финанслау

№ т/б	Төп чараларның исеме	Башкаручылар	Төп чараларны үтәү сроклары	Ахыргы нәтижәләрне бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикаторларның зурлыгы			Финанслау (мең сум)		
					2026 ел база	2027 ел	2028 ел	2026 ел мең сум	2027 ел мең сум	2028 ел мең сум
Программаның максаты: Сәламәт яшәү стилин формалаштыруга юнәлдерелгән комплекслы чаралар системасын, Яр Чаллы шәһәре халкы арасында психоактив матдәләр куллану һәм таратуга комачаулаучы үз-үзеңне тоту стратегияләрен һәм шәхес ресурсларын булдыру								Муниципаль бюджет		
Яшьләр сәясәте, өстәмә белем бирү, мәдәният һәм спорт учреждениеләрендә мәшгуль балалар һәм яшьләр өлеше, әлегә яшъ төркеменең гомуми саныннан, %				-	80,5	81,5	82,5	-	-	-
Профилактик чараларда катнашкан яшүсмерләр һәм яшьләр өлеше, %				-	78,5	79	79,5	-	-	-
1 бурыч. Халыкта наркотиклар куллануга тискәре караш һәм сәламәт яшәү рәвешен алып баруга мотивация формалаштыру, халыкның төрле максатчан төркемнәре өчен наркотикларга каршы профилактик чаралар оештыру һәм үткәрү										
1.	«Синең формат» проектын тормышка ашыру	Башкарма комитетның яшьләр белән эшләр идарәсе, «Диалог» балаларга һәм	Ел саен	Оештырылган һәм үткәрелгән чаралар саны, берәмлек	10	10	10	40	40	40

		яшьләргә психологик-педагогик ярдәм үзәге» МБУ		Чараларда катнашкан яшьләр саны, кеше	300	300	300			
2.	«ТОПчик» яшьләр инициативасы конкурсын үткөрү	Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе, «Диалог» балаларга һәм яшьләргә психологик-педагогик ярдәм үзәге» МБУ	Ел саен	Конкурс кысаларында үткөрелгән профилактик чараларның саны, берәмлек	12	12	12	80	80	80
				Конкурс чараларында катнашкан яшьләр саны, кеше	250	250	250			
3.	«Импульс» профилактик проектын тормышка ашыру	Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе, «Диалог» балаларга һәм яшьләргә психологик-педагогик ярдәм үзәге» МБУ	Ел саен	Үткөрелгән профилактик чаралар саны, берәмлек	10	10	10	40	40	40
				Чараларда катнашкан яшьләр саны, кеше	300	300	300			
4.	Яр Чаллы шәһәренә балалар һәм яшьләр берләшмәләре арасында «СпАРТиан уеннары» турниры» спорт-	Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе, «Орион» ЯҮ»	Ел саен	Үткөрелгән уеннар саны, берәмлек	5	5	5	30	30	30

	профилактика проектын үткөрү	МАУ		Проектта катнашкан яшьләр саны, кеше	300	300	300			
5.	Наркотикларга каршы «Dance & health» («Био һәм сәламәтлек») проектын тормышка ашыру	Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе, «Шатлык» ЯУ» МАУ	Ел саен	Проектта катнашкан яшьләр саны, кеше	120	120	120	30	30	30
				Үткәрелгән чаралар саны, берәмлек	5	5	5			
6.	«Яр Чаллы шәһәренең эшләүче яшьләр шәһәр спартакиадасы» спорт-профилактика проектын тормышка ашыру	Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе, «Заман» ЯУ» МАУ	Ел саен	Катнашкан оешмалар саны, берәмлек	30	30	30	20	20	20
				Проектта катнашкан яшьләр саны, кеше	1000	1000	1000			
7.	«Класс команда» психологик-педагогик проектын тормышка ашыру	Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе, «Заман» ЯУ» МАУ	Ел саен	Үткәрелгән чаралар саны, берәмлек	13	13	13	20	20	20
				Проектта катнашкан яшүсмерләр һәм яшьләр саны, кеше	300	300	300			
8.	Наркотикларга каршы «Киләчәк минем кулларда» брейн-рингы	Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе,	Ел саен	Үткәрелгән чаралар саны, берәмлек	4	4	4	30	30	30

		«Яшүсмер» яшәу урыны буенча Я(Я)КУ» МАУ		Проектта катнашкан яшүсмерләр һәм яшьләр саны, кеше	75	75	75			
9.	«Сайла!» сәламәт идеяләр ярминкәсе	Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе, «Яшүсмер» яшәу урыны буенча Я(Я)КУ» МАУ	Ел саен	Үткәрелгән чаралар саны, берәмлек	1	1	1	20	20	20
				Чарада катнашкан яшүсмерләр һәм яшьләр саны, кеше	60	60	60			
10.	«Сәламәт принцип» профилактик чаралар комплексы	Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе, «Нур» ЯҮ» МАУ	Ел саен	Үткәрелгән чаралар саны, берәмлек	8	8	8	25	25	25
				Чараларда катнашкан яшьләр саны, кеше	100	100	100			
11.	«Синең Территория» шәһәр яшьләр профилактика проекты	Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе, «Нур» ЯҮ» МАУ	Ел саен	Үткәрелгән чаралар саны, берәмлек	10	10	10	25	25	25
				Проектта катнашкан яшьләр саны, кеше	100	100	100			

2 бурыч. Шәһәр халкы арасында наркоманияне профилактикалауга мәгълүмат-пропаганда ярдәме күрсәтүне тәмин итү										
1.	«Яшәу векторы» проектын тормышка ашыру	Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе, «Диалог» балаларга һәм яшьләргә психологик- педагогик ярдәм үзәге» МБУ	Ел саен	Бастырып чыгарылган мәгълүмати материаллар саны, берәмлек	2500	2500	2500	40	40	40
Барлығы:								400	400	400

«2026-2028 елларга
Яр Чаллы шәһәрендә халыкны
наркотизацияләүне профилактикалау»
муниципаль программасына
2 нче кушымта

Программа чаралары

№ т/б	Программа чараларының исеме	Финанслау чыганаclarы	Программа чараларын башкаручылар	Көтелгән нәтижә
1. Программаны оештыру-методик тәэмин итү				
1.	Наркотикка бәйлелек проблемалары һәм сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру буенча ата-аналар өчен мәгълүмати-агарту чаралары үткәрү	Финанслау каралмаган, чара оештыру характерына ия	Башкарма комитетның мәгариф идарәсе, Башкарма комитетның мәдәният идарәсе, Башкарма комитетның физик культура һәм спорт идарәсе	Гаилә мөнәсәбәтләренең нәтижәле модельләре белән бәйле проблемалар буенча ата-аналарның белемнәрен арттыру, сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруда ата-аналар һәм балалар арасындагы мөнәсәбәтләрне үстерү
2.	Шәһәрнең яшьләр сәясәте учреждениеләрендә яшьләр белән эшләүче белгечләр өчен наркотикларга каршы эш буенча мәгълүмати, методик семинарлар үткәрү	Финанслау каралмаган, чара оештыру характерына ия	Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе, Башкарма комитетның мәгариф идарәсе	Тулаем алганда, яшьләр мохитендә наркоманияне профилактикалау буенча социализация, үз мөмкинлекләрен тормышка ашыру, адаптация призмасы аша психоактив матдәләргә тискәре мөнәсәбәт формалаштыруга юнәлдерелгән эшнең заманча формаларын һәм методларын кертү

3.	«Үзәкләштерелгән китапханәләр системасы» муниципаль бюджет учреждениесе базасында сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау буенча махсуслаштырылган әдәбият фондын формалаштыруны дәвам итү	Финанслау каралмаган, чара оештыру характерына ия	Башкарма комитетның мәдәният идарәсе	Мәдәният учреждениеләрендә методика базасы булдыру, наркотизацияләүне профилактикалауга яңа технологияләр керту
4.	Барлык типтагы белем бирү оешмаларында укучылар өчен әхлак һәм сәламәтлек буенча кинолекторийларны, киноэңгәмәләрне үз эченә алган наркомания проблемалары буенча кинолар күрсәтү (шул исәптән психологларны, табиб-наркологларны һ.б. чакырып)	Финанслау каралмаган, чара оештыру характерына ия	Башкарма комитетның мәдәният идарәсе, Башкарма комитетның мәгариф идарәсе, Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе	Яшүсмерләрдә һәм яшьләрдә наркотик матдәләр куллануга карата тискәре караш тәрбияләү
5.	Профилактика системасы белгечләре катнашында наркотизацияләүне профилактикалау проблемалары буенча конференцияләр, конкурслар, түгәрәк өстәлләр оештыру һәм үткәру	Финанслау каралмаган, чара оештыру характерына ия	Башкарма комитетның мәгариф идарәсе, Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе	Наркоманияне профилактикалауның заманча технологияләрен һәм ысулларын өйрәнү һәм тарату, тәҗрибә алмашу, халыкның дифференциацияләнгән төркемнәре арасында профилактик эш оештыруда нәтиҗәле чаралар эшләү һәм кабул итү
6.	Бәйлелек проблемалары буенча «Яшьләр ышаныч телефоны» балалар һәм яшьләр өчен телефон аша ашыгыч психологик ярдәм үзәге» муниципаль бюджет учреждениесенә телефон линиясенә мөрәҗғәгатьләргә мониторинглау	Финанслау каралмаган, чара оештыру характерына ия	Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе	Телефон мөрәҗғәгәте буенча халыкка махсуслаштырылган ашыгыч ярдәм күрсәтү. Наркотикка бәйлеләргә ярдәм күрсәтүче хезмәтләр турында халыкка мәгълүмат бирү

II. Закон һәм башка норматив хокукий актларны тормышка ашыруны тәмин итү				
7.	«Гражданның сәламәтлеген әйләнә-тирә тәмәкә төтенә йогынтысыннан һәм тәмәкә куллану нәтижеләреннән саклау турында» 2013 елның 23 февралендәге 15-ФЗ номерлы Федераль законны үтәү йөзеннән: - тәмәкә тартуның зыяны турында белемнәрне массакуләм мәгълүмат чараларында даими рәвештә пропагандалау; - белем бирү программаларына тәмәкә тартуның кеше организмына йогынтысын өйрәнүгә кагылышлы бүлекләргә кергү	Финанслау каралмаган, чара оештыру характерына ия	Башкарма комитетның мәгариф идарәсе, Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе, Башкарма комитетның мәгълүмати сәясәт һәм жәмәгәтьчелек белән элемтә идарәсе	Әйләнә-тирәдә тәмәкә төтенә йогынтысын булдырмауга һәм халык арасында тәмәкә куллануны киметүгә юнәлдерелгән чараларны тормышка ашыру
8.	Яшүсмерләр һәм яшьләр тарафыннан төрлө төрдәге психоактив матдәләр куллану проблемалары буенча белем бирү оешмаларының педагогик хезмәткәрләргә, педагог-психологларга өчен мәгълүмати-методик семинар-практикумнар үткөрү	Финанслау каралмаган, чара оештыру характерына ия	Башкарма комитетның мәгариф идарәсе	Белем бирү оешмаларында психоактив матдәләр куллануны профилактикалау буенча яшүсмерләр белән эшләү күнекмәләренә өйрәтү
9.	Укучыларның һәм студент яшьләргә асоциаль һәм деструктив тәртибен профилактикалау буенча ведомствоара хезмәттәшлек программа-/проектларын тормышка ашыру	Финанслау каралмаган, чара оештыру характерына ия	Башкарма комитетның мәгариф идарәсе, Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе	Шәһәрнең гомуми белем бирү, һөнәри белем бирү оешмалары һәм югары белем бирү мәгариф оешмалары психология хезмәтләренә студент яшьләргә асоциаль һәм деструктив тәртибен профилактикалауны оештыруда бердәм

				принципиаль якын килү үтәлешен тәэмин итү буенча эшчәнлеген оештыру-методик тәэмин итү һәм координацияләү
10.	«Балигъ булмаганнарның асоциаль һәм деструктив тәртибен профилактикалау» гомуми белем бирү учреждениеләре педагог-психологлары белән ведомствоара хезмәттәшлек программасын тормышка ашыру	Финанслау каралмаган, чара оештыру характерына ия	Башкарма комитетның мәгариф идарәсе, Башкарма комитетның яшьләр белән эшләр идарәсе	Асоциаль һәм деструктив тәртипне профилактикалау буенча балигъ булмаганнар белән эшләрне оештыру мәсьәләләре, формалары һәм методлары буенча гомуми белем бирү оешмаларының педагог-психологлары эшчәнлеген методик, мәгълүмати тәэмин итү һәм камилләштерү
III. Шәһәр халкы арасында сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау формаларын һәм методларын камилләштерү				
11.	Яшьләрне һәм балигъ булмаганнарны ижади берләшмәләргә, спорт секцияләренә, хезмәт эшчәнлегенә, социаль әһәмияткә ия эшчәнлеккә җәлеп итүне тәэмин итү	Финанслау каралмаган, чара оештыру характерына ия	Башкарма комитетның физик культура һәм спорт идарәсе, Башкарма комитетның мәгариф идарәсе, Башкарма комитетның яшьләр белән эшләр идарәсе, Башкарма комитетның мәдәният идарәсе	Яшүсмерләрнең һәм яшьләрнең мәшгульлеген һәм ялын тәэмин итү
12.	Шәһәр халкы өчен массакүләм спорт чаралары оештыру һәм үткәру	Финанслау каралмаган, чара оештыру характерына ия	Башкарма комитетның физик культура һәм спорт идарәсе	Сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау, шәһәрнең физик культура һәм спорт белән шөгыльләнүче халкы санын арттыру

13.	Түбөндөгелөр арасында Спартакиада үткөрү: - шөһөр студентлары; - балалар һәм яшүсмерләр клублары; - ижтимагый оешмалар	Финанслау каралмаган, чара оештыру характерына ия	Башкарма комитетның мәгариф идарәсе, Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе	Балаларны һәм яшьләрне физик культура һәм спорт белән системалы шөгыльләнүгә җәлеп итү өчен шартлар тудыру
14.	Яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру буенча «Минем дөнья» программасын тормышка ашыру	Финанслау каралмаган, чара оештыру характерына ия	Башкарма комитетның мәдәният идарәсе	Сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау, яшьләргә психоактив матдәләр куллану нәтиҗәләре турында мәгълүмат бирү
15.	Мәгариф, спорт, мәдәният һәм яшьләр сәясәте учреждениеләрендә, шулай ук социаль челтәрләрдә һәм оешмалар сайтында наркотикларга каршы мәгълүмат урнаштыруны оештыру	Финанслау каралмаган, чара оештыру характерына ия	Башкарма комитетның мәгариф идарәсе, Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе, Башкарма комитетның мәдәният идарәсе, Башкарма комитетның физик культура һәм спорт идарәсе, Башкарма комитетның мәгълүмати сәясәт һәм җәмәгатьчелек белән элемтә идарәсе	Җәмгыятьтә психоактив матдәләргә медицина максатыннан тыш куллануга тискәре мөнәсәбәт формалаштыру. Наркотик матдәләргә законсыз әйләнешендә катнашкан өчен тискәре нәтиҗәләр һәм җаваплылык турында хәбәрдарлык дәрәжәсен күтәрү

IV. Наркоманияне профилактикалауга һәм сәламәт яшәү рәвеше стандартларын формалаштыруга юнәлдерелгән чараларны тормаышка ашыру				
16.	Наркотикларга каршы профилактика проектларын һәм программаларын, сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру, позитив тормаыш кыйммәтләрен пропагандалау программаларын тормаышка ашыру буенча муниципаль, республика конкурсларында катнашу	Финанслау каралмаган, чара оештыру характерына ия	Башкарма комитетның мәгариф идарәсе, Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе, Башкарма комитетның мәдәният идарәсе, Башкарма комитетның физик культура һәм спорт идарәсе	Яшүсмерләр-яшьләр мохитендә профилактик чараларны тормаышка ашыру өчен грант чараларын жәлеп итү
17.	Шәһәрнең гомуми белем бирү оешмаларында, һөнәри белем бирү оешмаларында һәм югары белем бирү мәгариф оешмаларында укучыларга (студентларга) социаль-психологик тест уздыру. «Куркыныч төркем» яшьләре белән эш оештыру	Финанслау каралмаган, чара оештыру характерына ия	Башкарма комитетның мәгариф идарәсе	«Куркыныч төркем» укучылары һәм аларның ата-аналары белән индивидуаль һәм төркемле психологик-педагогик, тәрбия эше оештыру
18.	Наркотикларга каршы профилактика программаларын тормаышка ашыру; шәһәрнең гомуми белем бирү оешмаларында, һөнәри белем бирү оешмаларында һәм югары белем бирү мәгариф оешмаларында, яшьләр сәясәте өлкәсе оешмаларында яшүсмерләр һәм яшьләр өчен профилактик чаралар үткөрү	Финанслау каралмаган, чара оештыру характерына ия	Башкарма комитетның мәгариф идарәсе, Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе	Сәламәт яшәү рәвешен алып баруга мотивация формалаштыру, яшүсмерләрдә һәм яшьләрдә шәхси ресурсларны һәм компетенцияләрне үстерү

19.	Шәһәрнең гомуми белем бирү оешмаларында укучыларны наркотикларның законсыз әйләнешенә жәлеп итүне профилактикалау буенча чаралар оештыру һәм үткәрү	Финанслау каралмаган, чара оештыру характерына ия	Башкарма комитетның мәгариф идарәсе	Шәһәрнең гомуми белем бирү оешмалары укучыларының җинаятьчел тәртибен кисәтү
20.	«Яшьләр сәламәт яшәү рәвеше яклы» наркотикларга каршы акциясе үткәрү	Финанслау каралмаган, чара оештыру характерына ия	Башкарма комитетның мәгариф идарәсе, Башкарма комитетның яшьләр белән эшләү идарәсе, Башкарма комитетның мәдәният идарәсе, Башкарма комитетның физик культура һәм спорт идарәсе, Башкарма комитетның мәгълүмати сәясәт һәм җәмәгатьчелек белән элемтә идарәсе	Сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау, яшьләргә психоактив матдәләр куллану нәтиҗәләре турында мәгълүмат бирү. Профилактик чараларны тормышка ашыру.